

Brno i skanzen Strážnice připravily vánoční programy

Akce Tradiční Vánoce v Brně 2005 na náměstí Svobody bude letos prostorově i časově omezena.

Pořadatelská společnost Ardonia oznámila, že kvůli přípravám na komplexní povrchovou rekonstrukci tohoto prostanství se letos soustředí vánoční vesnička s dřevěnými prodejními krámkami do středu náměstí a potrvá jen od 5. do 24. prosince.

Primátor a další představitelé slavnostně rozsvítí Těsnohlídkův vánoční strom, přivezený tradičně z polesí Bílovic nad Svitavou, v pondělí 5. prosince v 17 hodin. Po smrkem bude opět kasička Českého červeného kříže na pomoc sociálně nejpotřebnějším (loni do ní občané nastřádali přes milion korun). Na pódiu se budou střídát s koledováním a kulturními výstupy děti z brněnských a okolních škol a v projektu Mosty mezi městy školáci se zahraničí. Z krámků provoní náměstí pochoutky lákající k ochutnání, zatímco v jiných budou předvádět řemeslníci vlastnoruční výrobu předmětů lidové tvorby. Pro děti se chystá v dřevěných domečcích na náměstí vánoční pošta i dílna ke zhotovení dárku pro kamarády a rodiče. Nebude chybět vyřezávaný dřevěný betlém. Pro štěstí si tam lze zazvonit ve vánoční zvoničce.

Nahlédnou do předvánoční atmosféry nedávné minulosti
Národní ústav lidové kultury ve Strážnici připravil od 3. do 7. prosince program Radujme se, veselme se... v areálu Muzea vesnice jihovýchodní Moravy, které k tomu nabízí jedinečné nenahraditelné prostředí. Pondělí, úterý a středa vždy od 8 do 13 hod. jsou určeny především pro školní děti, sobota a neděle od 11 do 16 hod. pro veřejnost. Návštěvníci si prohlédnou interiéry usedlostí s adventní a vánoční výzdobou, tradiční štedrovečerní tabule a ukázky rukodělných činností. Zaspívají si koledy s pastýřem a koledníčky, obdivovat mohou postavy čertů, Mikuláše, tří králů či tajuplných Lucek. Sami si udělají a upečou figurální kynuté pečivo nebo nazdobí perníček. Na sobotní odpoledne od 14.30 hod. připravil Národní ústav lidové kultury program vánočních písní a koled s vystoupením dětského pěveckého sboru „Fčeličky“ ze Strážnice. V neděli v 15 hod. se představí soubor „Omladina“ z Vacenovic. Víkend v areálu muzea zpestří ochutnávka vín a zabíjačkových specialit. *Václav Žalud*

110 let Slovákého krúžku v Praze

Informace o akcích ke 110. výročí „Slovákého krúžku“ v Praze si neklade za cíl podat obsáhlý výklad o jeho zajímavé historii. Věřím, že se k ní následně na stránkách Folkloru vyjádří někteří pamětníci i autor publikace Praha a Moravští Slováci, která vyšla v roce 1996. Kulaté historické výročí chceme využít k připomenutí nejrůznějších aktivit našich předchůdců při propagaci Moravy a Slovácka, jejich folkloru v Praze, popularizovat naši současnou činnost. A v neposlední řadě obohatit vnitřní život samotného krúžku, získat pro něj další, zejména mladé lidi.

Za sto deset let se vystřídala v krúžku řada generací, jeho členy byly tisíce rodáků ze slovákých obcí, měst a městeček, ale i z dalších moravských regionů a mnoho rodilých Pražanů,

kterí byli a jsou jeho aktivními členy. Mnozí z nich našli v aktivitách krúžku smysl života. Někteří zde našli své životní partnery, přivedli a přivádějí na naše akce rodinné příslušníky a své přátele.

Dlouholetý funkcionář a autor Jaroslav Vinkler v knize Praha a Moravští Slováci uvádí: *Za počátek krúžku bude považován rok 1896. Proč právě tento rok? Poněvadž počínaje tímto rokem lze v působení Moravských Slováků v Praze zaznamenat ty projevy, které jsou pro existenci slovákých krúžků charakteristické. Především to byla pravidelnost jejich setkávání na tzv. Slovákých večírcích, které se v tomto roce ustálily z podnětu pozdějšího brněnského advokáta a národohospodáře Františka Koželuhy, a od roku 1898 se konaly vždy ve středu. Konaly se v malých, intimních pražských hospůdkách (Na Bojišti, Na Moráni, U medvídků, U Vejvodů,...). Neomezovaly se pouze na rozhovory o potřebách rodného kraje, o domácích událostech a o studentských aktualitách. Po vážných tématech docházelo i na národopis Slovácka. Závěrem se zpívalo. Zpěv byl doprovázen klavírní hudbou.*

V současnosti je v krúžku registrováno více než 300 členů, z nichž většina je aktivních. Podílejí se na přípravách či organizaci programu pravidelných měsíčních besed, podzimních hodů, fašanku, Moravského plesu, zúčastňují se zájezdů na Moravu a dalších akcí. Mladá chasa vystupuje na některých folklorních slavnostech na Moravě i v Čechách. Zvláště vydařené jsou každoroční setkání členů Slovákých krúžků z Prahy, Brna a Bratislavy, které se střídavě pořádají v Praze, na Slovácku i na Slovensku.

K neaktivnějším členům vždy patřili a patří členové Cimbalové muziky a jejich kolegové z mladé muziky vystupující pod jménem Žandár.

Poslední desetiletí je pražský krúžek organizátorem hojně oběsaných a navštěvovaných Výstav moravských a českých vín, podílíme se aktivně i na vinobraní v Troji a na Proseku.

Od počátku devadesátých let vydáváme časopis Vědomosti, který publikuje nejen informace o aktivitách, osobnostech a akcích krúžku, ale i informace o zajímavostech ze Slovácka a z folklorního života. Od roku 2004 jsou využívány i www stránky, které sdílíme společně s Brněnským krúžkem a na nich je možné si přečíst i obsah Vědomostí.

Připravované aktivity v roce 2006

V současné době jsou redigovány texty, fotografie a další materiály pro výroční publikaci, která bude kromě stručné sto desetileté historie obsahovat průřez posledních deseti let života našeho pražského slováckého sdružení. Bude navazovat na již zmíněnou knihu Moravští Slováci v Praze, která vyšla v roce 1996 a jež je ještě k dostání u jednatelky Heleny Šalové. Na základě velkého zájmu bude rovněž vydána reedice Zpěvníku Slováckého krúžku.

Vrcholnou akcí bude jubilejní 50. moravský ples, který organizují tradičně pražský Slovácký krúžek, Valašský krúžek a Spolek rodáků a přátel Hané v Praze ve spolupráci s Folklorním sdružením ČR v Národním domě na Smíchově v sobotu 26. února 2006. *Proní moravské plesy byly organizovány kulturním sdružením rodáků a přátel Moravy v letech 1948, 1949 a 1953, ale o naší účasti na nich není nic známo. Až Moravský ples v roce 1956, uspořádaný v Obecním domě v Praze byl příznačný velkou účastí. Pořádala je tehdejší KASSOD a jeho regionální a vlastivědné kroužky včetně Slováckého a Valašského. K tanci ještě nehrála dechovka ze Slovácka, ale pražský taneční orchestr Karla Kesla, zpívala Jarmila Šuláková a naše krúžková muzika,* píše J. Vinkler v uvedené knize.

Program jubilejního plesu bude pestrý. K tanci bude hrát dechovka „Podlužanka“ z Tvrdonic, do Prahy přijedou soubory „Javorník“ z Nového Jičína, „Mánes“ z Prostějova, „Pálava“ z Mikulova, „Folklorní studio“ Buchlovice. Zpívat a tancovat budou i členové „Slováckého krúžku“ Tvrdonice, hrát budou i cimbálové muziky „Mladé Slovácko“ z Mikulčic a „Hornácká muzika Petra Mičky“ z Velké nad Veličkou, „Chasa“ z Velkých Pavlovic a „Slovácký krúžek“ z Prušánek. A samozřejmě muzika, zpěváci a tanečníci „Slováckého krúžku“ a „Valašského souboru Krušpánek“ z Prahy. Vstupenky jsou již v prodeji a je možné je objednat na telefonu 244 464 459 u paní Heleny Šalové.

Na jaře (9. dubna 2006) se uskuteční 11. ročník Výstavy – koštu moravských a českých vín, která patří mezi prestižní (největší) vinařské akce v Praze. Vyvrcholením bude pak 25. listopadu 2006 Slavnostní den Slováckého krúžku v klubu Domovina v pražských Holešovicích. Jeho součástí bude i tradiční Setkání členů Slováckých krúžků z Brna, Bratislavy a Prahy.

Na všechny jubilejní akce vás srdečně zve za Výbor Slováckého krúžku v Praze

Dušan Macháček

Odešla velká osobnost českého muzejnictví a národopisu

Ohlédnutí za Ludvíkem Kunzem
(26. 8. 1914 – 20. 5. 2005)

pokračování z min. čísla,

převzato z www.folklorweb.cz

Natočil jsem si v roce 1999 na diktafon pár vzpomínek Ludvíka Kunze na jeho mládí, z nichž část v původní hovorové, stylisticky jen mírně upravené podobě, připojuji k tomuto článku:

1. *Jo, milý zlatý, já jsem udělal zkoušku, jak jsem se později dozvěděl od svého profesora jako velmi dobře, ale nebyl jsem přijat (pozn. -na učitelský ústav ve Valašském Meziříčí, to bylo v roce 1930). Bylo jednoduché celkem - proč. Poslední nejzávažnější zkouška pro přijetí ke studiu učitelství byl lékař, úřední. A ten úřední lékař mě uviděl a říká: „Jé, chlapečku, ty jsi takovej tintěrka!“ – „No,“ povídá, „a dobře vidíš?“ Já jsem na to neřekl nic, že ano, pitomá otázka. Dobře vidím, samozřejmě že ano! – „Zadělej si jedno oko a čti!“ A sice měl jsem číst na té zrádné tabulce, co je u očních lékařů. Člověče, já jsem ji nepřečetl! „Teda,“ řekl, „chlapečku, ty nevidíš! To bys nemohl být panem učitelem. To nejde. A potom, viš chlapečku, jaksi, a možná že bys to študování ani nevydržel... „A tak, prostě, nebrečel jsem, ale bylo mně strašně smutno. Já jsem totiž nevěděl jednu věc, víte, že jsem špatně viděl. Já na jedno oko skoro nevidím - jen věci na okraji. To je takzvané kruhové vidění. Já mám na něm dodnes 16 dioptrií. A já jsem*

si zakryl to dobré oko. Tak jsem odešel a nejbližší firma, jaká existovala na cestě z budovy učitelského ústavu, byl Alois Sedlář, stavitel. Tak jsem tam zastavil, u pana Aloise Sedláře - stavitele! Víte, já jsem z hrozně malé dědiny, u nás každě byl stréček a podobně, že jo. A ten stavitel povídá: „Co chceš, chlapče?“ „Pane staviteli, já bych, hm, ehm...“ jsem koktal, „no, já bych...“ „No tak co, já bych?! Chtěl by ses učit zedníkem?“ „...no, já ehm...“ „No jo, ale vždyť ty tu cihlu ani neuneses! Ale no tak ráno přijdi!“

Tak jsem ráno přišel do kanceláře a řekl jsem si, když budu chodit k panu stavitelovi, tam se bude rýsovat, tak jsem si vzal rýsovací pero. A první úkol byl: stavitelský asistent mi dal tužkovou výkres betonového armování. Já jsem měl rýsovací pero, vytáhl jsem ho, to bylo samozřejmé. On se velice podivil, jaktože mám s sebou rýsovací pero. Mě totiž nenapadlo, že mě zve na staubu! A tak mě hned přihlásil za učna zednictví. - Druhým rokem jsem si povídal: pojedu - tentokrát to budu zkoušet na jiném učitelském ústavě. Nejbližší od Valašského Meziříčí byl v Příboře. V Novém Jičíně jsem měl tetu, tam jsem přespál a časně jsem vyšel do Příbora pěšky (pozn. - 12 km). Ode dveří až do učitelského ústavu přešlo, já jsem přišel tak strašlivě zmoklý, že to dál nešlo. Posadil jsem se jako úplně poslední vzadu a tam jsem zkrátka ...no, všichni už byli hotovi a já jsem nevěděl, že spím, tož to mě nenapadlo, byl jsem umořenej. A pak mě vzbudili, protože už jsem byl úplně poslední. No, buď jsem byl špatný nebo jánevimco, zkrátka a dobře, zas jsem nebyl přijat. Tak jsem šel, neda-

lo se nic dělat, zase zpátky k firmě. Nepřiznal jsem se, že jsem byl u zkoušky, já jsem se strašlivě styděl. Třetím rokem jsem šel znovu ke zkoušce (pozn. - ve Valašském Meziříčí), to už jsem byl jako kluk vyučený a pokročil jsem na technika a na takového účetního experta. To vám povím, mechanický počítač jsme už tehdy měli. Ještě na klíku, žádná věda, jako je teď. Než jsem tam šel, tak mi řekl starý mistr, vezmi si kýbl malty a u pana doktora, shodou okolností Demla, toho úředního lékaře, tam mu něco zafirkej! Tak jsem tam šel, otevřel jsem první dveře, rozhlížím se, - a to jsem nevěděl, že to je lékařská čekárna, že jo. Takhle to obhlídám, nikdo tam nebyl, no tady nic není - tak jsem otevřel další dveře a tam už byla ordinace. Když jsem vešel, já jsem se velice lekl, víte, člověče? Já jsem ji viděl - tu zrádnou tabuli! Pane kolego, já jsem se vám ji naučil, já nevím, za jak dlouho, ale za strašně krátko. Já jsem měl takový strach, že budu chycen při tom - že se to učím, víte? - že jaksí bych byl málem padl k zemi. Já jsem se ji tehdy naučil nejen svrchu dolů, ale aji zespodu nahoru. A já jsem byl z toho tak strašně znervouanej a tak zničenej, že jsem sotva to zaomítal. A teď jsem měl hrůzu, víte, jestli mě nikdo neviděl. A pak jsem šel ten den ke zkoušce, byl tam zas ten profesor z minula: „Pane kandidáte, vy jste už jednou tady byl!“ - „Prosím, ano.“ - Zkrátka a dobře, udělal jsem tu zkoušku, tehdy jsem už byl přece trošku sečtější a podobně... A zase k tomu lékaři, on mě taky poznal: „Jeje, chlapěčku, ale moc jsi nevyrostl,“ povídá. „A už vidíš?“ Já jsem na to neřekl nic. Tak on: „No tak to zkus!“ Já jsem vám to nezačal tím velkým písmem, ale kousek níž, ale ne rychle, jak jsem to uměl, pomalu - já jsem jako četl. Dočetl jsem to až já nevím kam a jenom jsem viděl, jak on ten staříčků pán seděl takhle opřenej. Já jsem se vám začal hroutit v obavě, že mě prohlédl. - Povídá: „Proboha chlapče, co děláš, co děláš, co děláš?“ A pak říká: „Božská prozřetelnost je neuyzpytatelná...“

2. A tak já jsem u té firmy stavební byl kdykoli, když byly vánoční svátky a nebo jiné (prázdniny)... A ze zásady jsem denně pracoval. Tedy, do školy, na učitelský ústav jsem chodil také! Já jsem si vždycky vypočítal, když už jsem byl vyučený z dějepisu třeba tehdy a tehdy, tak už jsme my kluci věděli: a příště budeme asi tehdy. Načež já jsem chodil vždycky jenom na to, co jsem pokládal za nutné vědět pořádně. To byla čeština, psychologie a dějepis.

A to ostatní vždycky jen tak, nazdařbůh. Měl jsem hrozně absence. Já jsem měl ve druhém ročníku být vyhozený. Tenkrát mě povolali před celý profesorský sbor a tam jsem dostal velice vyčíněno. Že nikdy takového absentéra - poprvé jsem se to slovo naučil - na této škole neměli. Zkrátka a dobře, že se musím rozmyslet, buď a nebo. A neptali se mě proč. A já jsem z toho byl úplně pryč, bylo mi do breku. A pak se znovu zeptali: „A pane kandidáte, proč takhle lajdáte? Kde se lajdáte?“ – „Pane profesore, já se nelajdám, já...já se musím žít.“ „Jak?! Já se musím žít?“ Tak na mne zařval jeden darebácký gauner, profesor matematiky. Potom se mne ujal jeden, to jsem se dozvěděl až později, a učitelský sbor udělal neobyčejně moudrou rozvažu. Řekli: Tož tak. Tak pane kandidáte, my vás musíme potrestat na známce z chování. No a jinak nic žádnýho dalšího nebylo. Celých devět semestrů jsem měl dvojku z mravů. A hrůzu jsem měl jenom jednu, jestli mně ji dají probohašvatýho na závěrečné vysvědčení - to znamená, že mě nikdy na žádnou školu nevezmou. Učitel s dvojkou z mravů, co to je? No tak, zkrátka mně ji nakonec nedali...

3. Před koncem studií jsem si ušpóroval 100 nebo 120 korun, to už je jedno. Koupil jsem za to pětikorunové kolký, tehdy totiž každá žádost musela být okolkovaná pěti korunami, a napsal jsem si všude na Slovensko, kde bylo možno, jestli by nechtěli učitele. Obálky jsem si vzal samozřejmě v kanceláři, kde jsem pracoval. Tehdy jsem perfektně úřadoval! - Nejpозději do čtrnácti dnů jsem dostal všechny dopisy zpátky, všechny negativní. Všechny! A to bylo tak do poloviny července. Tak jsem zase zedničil. Načež, pak mi to nedalo, víte bylo to na nic. Tak maminka mi dala dva pecny chleba, bylo to už na konci srpna a to už bylo ovoce a já jsem vzal bicykl a jel jsem. Přes Bylnici, bicyklem, na Slovensko. A přes všechny dědiny, jaké existovaly, až do Lučence jsem jel. Školu vedle školy. Nikde neměli státní místa. - Ale kousek před Trenčínem jsem vám přišel taky do jedné dědiny, pan farárko nebyl doma. Že sú v zahradě, tak jsem tam šel. Já jsem neviděl v životě tak krásný obraz letní zahrady jako tehdy. To byla taková divoká venkovská zahrada, stromy rozrostlé, tvořily takovou velký baldachýn v těch korunách a jedna žena na žebříku stála, trhala jablíčka a pod tím seděla mladá maminka a kojila dítě. To byl tak idylický obrázek, že to si nedovedete představit. Pak, až ta slečna dolů sešla, zepta-

la se: „Čo páňko?“ To vám byla krásná ženská, člověče. A že „Pán farárko už budú doma...“ Tak mě zavedla na fáru, pan farár mě přijal, mnozí faráři byli velmi pohostinní, víte. No a pak se zeptal, co mě jako vede, že? Povídám: „Já jsem absolvent učitelského ústavu.“ „Nuž dobre, dobre...“ A teď se zeptal, jakého jsem náboženství. Povídám: „Já jsem římský katolík.“ „Prepáčte, to u nás neide.“ No a tak jsem jel tím směrem až na to střední Slovensko. A zpátky. Myslel jsem si: No, nedá se nic dělat! A šel jsem zase zpátky k firmě. Ale měl jsem nějakého strýce v Praze, jehož jsem málo znal. Ten mně sehnal místo učitele na státních menšinových školách v Hati, na hranici s Polskem, u Hlučína. To se mi hodilo. Načež tam jsem získal titul vedlejšího učitele.

Zaznamenal Jiří Plocek

*Srdečně blahopřejeme
čestné prezidentce festivalu*

*Písni a tancem
Luhačovice*

Věře Haluzové

*Kejím narozeninám,
které oslavila
koncem měsíce listopadu*

*a oběma manželům Haluzovým
přejeme
zdraví, štěstí a pohodu.*

Horňácko se loučí se Zdeňkou Jelínkovou

Před pětáosmdesáti roky, začátkem přicházejícího jara, se narodila v srdci svérázného hornáckého regionu Zdeňka Jelínková.

Celý svůj úctyhodný život se upsala kultuře, konkrétně studiím lidového tance v různých podobách, od dětského folkloru až po tance dospělých.

Celý svůj život zůstala svobodná, bezdětná, ale když odcházela ve středu 5. října 2005 v Brně, kde našla po Horňácku druhý domov, do „výšin nebeských“, zanechala zde nejen hornáckému, brněnskému, horáckému, hanáckému, valašskému či dalším nejmenovaným regionům, ale celému moravskému folkloru, životní dílo velké hodnoty.

„Chodiua Anička po širokém poli, hledaui zelinku, že ju huava bolí...“

Smutím a přezpívám si v duchu „táhlú pěsničku“, kterou milovala, při pohledu na text vepsaný v rohu parte oznamujícího skon paní profesorky. Tak se totiž říkávalo vážené osobnosti Zdeňky Jelínkové, i když neměla žádný titul. Ve vyšších odborných národopisných kruzích byla uznávanou

etnochoreoložkou, sběratelkou, tanečnicí, organizátorkou, autorkou pořadů, metodičkou a pedagožkou. Byla u zrodu nejmasovějšího dětského folklorního festivalu v republice, Mladého Horňácka, stála u kolébky oblíbených Horňáckých slavností (HS). V novodobé historii státu byla několikrát (i letos) navrhovaná na obdržení nejvyššího státního vyznamenání, ale Hrad to vždy smetl pod stůl. Přesto se dožila tohoto ocenění, ač za komunistického režimu. Z rukou prezidenta Gustáva Husáka si odnesla domů do síně slávy metál Za vynikající práci. Totalitní káru však tehdejší mocipánům netáhla, akorát byla využívána a zneužívána!

Naposledy jsem se setkal se Zdeňkou Jelínkovou uprostřed rozmarného léta, při letošních Horňáckých slavnostech, kde Rada Horňáckých slavností věnovala k jejímu životnímu jubileu jeden z pátečních programů Tancuj, miuá, tancuj. Při přebírání kytice na pódiu bylo vidět, jak je její tělo sešlé nemocí a stářím, pomalu a jistě chřadne jako uvadající květ... Přitom ještě stačila srozumitelně všem poděkovat, říct kriticky do mikrofonu, že se lépe musí pracovat s folklorem v Javorníku, Suchově, Kuželově..., a že už

to nestihne... Skoro mluvila, tak jak jsme ji znali převážně v jejím životě. Otevřeně od srdce a nespokojeně. *Někde sú chybičky, ale stejně su ráda, že to tak děláte. Skoro je to podle mých představ*“, řekla mi tichým hláskem po skončení pořadu čestná předsedkyně programové rady HS. Už v té době někteří z nás vycítili, že jsou to za jejího života pravděpodobně poslední „hornácké“.

Zdeňka byla velice pečlivá, v práci důsledná a vytrvalá. Málokdo udělal více v národopisné činnosti jako ona. Je mi líto, že se jí nedostalo cti za života přezít v nové době státní ocenění, tvrdí Olga Pšurná (76), bývalá učitelka a folklorní kolegyně při organizování ve Velké. *Právě ta její důslednost má na za následek to, že hornácký folklor je autentický. Nesměly sem totiž zasáhnout žádné cizí olivy. Region a jeho čistotu si nesmírně hlídala. Byla autoritou a je to předešlím její zásluha, že rok od roku navštěvuje HS čím dál více lidí*, dodává místní pamětnice Pšurná na adresu zesnulé osobnosti.

U milovníků hornáckého folkloru bude Zdeňka Jelínková spjata také s tím, že byla jako vynikající a nezapomenutelná tanečnice nejvznešenějšího párového tance na Hornácku, jemuž se říká starosvětská.

Nejprve tento tanec tancovala s Vladimírem Klusákem. Když už strýc nemohl se zdravím, tak si mne vytipovala, že bych mohl být jeho nástupcem. Bylo to někdy začátkem osmdesátých let, vzpomíná tanečník a zpěvák Jura Mička, který se právě tuto dobu, ve víru svých oslav šedesátin loučí s již legendární tanečnicí. Neopomenul přitom dodat, že s odchodem Jelínkové odchází i velká část jeho taneční kariéry.

Umělecká vedoucí dětského folklorního souboru Veličánek Anička Kománková byla dlouholetou spolupracovnicí s paní Jelínkovou. *Při Mladém Hornácku to byl pro nás hnací motor. Dokázala nás spérovat a poté vyhecovat k pozdějším dalším výkonům, ještě lepším. Měla v sobě úžasnou vitalitu i v pokročilejším věku. Kdyby nebylo jí, tak by se vytratila autentičnost našeho folkloru. Dbala na přesné dodržování nácviků tanců a dobře věděla, že právě nejmenším ratolestem se to má vštěpovat do paměti. Nyní jsme to dělali tři roky bez paní profesorky a mohu potvrdit, že kráčíme v jejich šlépějích, i když se ta naše přisnost někdy dětem nelíbí. Musím přiznat, že když jsme se učili tancovat „sedláckú“, nám se přisnost Zdenky Jelínkové taky moc nezamlouvala. Ale jen tak vede cesta k úspěchu*,

řekla Kománková při vzpomínce na nebohou.

Poslední rozloučení se Zdeňkou Jelínkovou bylo ve čtvrtek 13. října v 15.30 hodin v kostele Sv. Cyrila a Metoděje v Brně - Židenicích. U katafalku s rakví drželi čestnou stráž i krojované páry. Do moravské metropole odjeli mnozí folkloristi vystrojeni do svátečního kroje. Jeho některé části jsou určené výhradně k této události – loučení člověka se životem.

Byla to jedinečná a výrazná rodačka, která se zapsala do dějin obce zlatým písmem. Proto jsme ji také udělili v roce 1994 čestné občanství Velké nad Veličkou. (Stejným titulem byl ještě oceněn etnomuzikolog Dušan Holý, rodák z nedaleké Hrubé Vrbky, poznámka autora příspěvku). *Je to pro nás nenahraditelná ztráta. Na pohřeb vypravujeme z obce dva autobusy. Pokud bude třeba, přistavíme další*, dodal se smutným hlasem na adresu důstojného rozloučení s „paní profesorkou“ Zdeňkou Jelínkovou starosta obce Jiří Pšurný, který byl na poli folklorního dění velmi spjat se zesnulou. V dřívějších letech jako dítě v kroji při konání festivalu Mladé Hornácko, v pozdějších letech už jako představitel obce a hlavní organizátor Hornáckých slavností.

O část pozůstalosti Zdeňky Jelínkové, hlavně co se týče tvorby a studií regionálního významu, má obec Velká nad Veličkou emeritní zájem s tím, že vše by bylo v budoucnu umístěno v připravovaném hornáckém národopisném muzeu, které zde v sedmdesátých letech za komunistů stávalo, ale jimi bylo také rozkradeno a poté zbouráno.

Antonín Vrba
převzato z www.folklorweb.cz

Propozice celostátní přehlídky choreografií folklorních souborů 2006

Pořadatel: NIPOS – Artama Praha, SDTT Praha

Spolupráce: NÚLK Strážnice

I. Poslání celostátní přehlídky a jejích regionálních kol

Formou bienálové přehlídky prezentovat nové taneční choreografie nebo komponovaná čísla s převahou tanečního projevu folklorních souborů a skupin Čech, Moravy a Slezska. Vytvořit prostor pro předávání zkušeností, vzájemnou inspiraci a tím přispět k dalšímu rozvíjení tohoto oboru.

II. Podmínky účasti na přehlídce

Celostátní přehlídky choreografií se mohou zúčastnit všechny mládežnické a dospělé folklorní soubory a skupiny České republiky (věk nad 16 let).

Hudební doprovod (vlastní muzika) je vítán. Při vystoupeních je však možno použít také netradiční hudební doprovod (kytara, klavír, ozvučné předměty atd.), eventuálně playback.

Počet účinkujících u souboru doporučeného na celostátní přehlídku nesmí přesáhnout 30 osob. Doprovází-li soubor muzika, je možné po dohodě s pořadatelem celostátní přehlídky zvýšit počet členů souboru až na 35 osob.

Časový limit jednotlivých vystoupení je 5–20 minut.

III. Organizace a průběh přehlídek

Celostátní přehlídka nemá soutěžní charakter, tj. nestanovuje se pořadí.

Pro účely přehlídky bude jmenován lektorský sbor.

Soubory se mohou hlásit přímo pořadateli po vyhlášení propozic.

Lektorský sbor (jeho jednotliví členové) doporučí jednu choreografii k přímému postupu na celostátní přehlídku a další dvě až tři choreografie programové radě celostátní přehlídky do širšího výběru. Maximální počet souborů účinkujících ve vyšším kole stanoví pořadatel tohoto kola podle svých podmínek. Návrhy budou předloženy programové radě celostátní přehlídky nejpozději do 31. května 2006.

Závěrečný výběr choreografií provede programová rada přehlídky ve spolupráci s lektorským sborem. Součástí každé přehlídky je rozborový seminář, vedený lektorským sborem. Jeho smyslem je formou veřejné diskuse (besedy) seznámit choreografy a další zájemce s klady i problémy předvedených choreografií s cílem kvalifikovaně a citlivě poradit a inspirovat.

IV. Hodnocení a jeho kritéria

- Výběr materiálu vzhledem ke zvolenému tématu (okruhu zvykosloví apod.), k regionální příslušnosti v souvislosti s užitým materiálem, krojovému vybavení, nářečí apod..
- Scénické zpracování (režie, užití scénických i dalších uměleckých prostředků, novátorství)
- Taneční zpracování – nápaditost, taneční provedení, estetický dojem, hudebnost, zpěvnost apod.
- Hudební doprovod – výběr, zpracování, provedení.
- V rámci celostátní přehlídky budou zvláště oceněny inspirativní momenty vystoupení.

Ocenění choreografií a souborů na celostátní přehlídce stanovuje lektorský sbor.

Celostátní přehlídka se koná jednou za dva roky.

Jana Rychtová